



ADVIES

Nota met betrekking tot de governance van de Opleidings- en Tewerkstellingspolen (OTP's) en de modelstatuten voor alle OTP-vzw's

Uitgebracht door de Raad van Bestuur van

1 juli 2019

Aanvrager	Minister Didier Gosuin
Aanvraag ontvangen op	5 juni 2019
Aanvraag behandeld door	Commissie Economie - Werkgelegenheid - Fiscaliteit - Financiën
Advies uitgebracht door de Raad van Bestuur van	1 juli 2019
Advies bekrachtigd door de Plenaire zitting van	11 juli 2019

Vooraf

In het kader van de Strategie « Go4Brussels 2025 » (Pijler 2, Doelstelling 4) en het Opleidingsplan 2020 (maatregel 20), hebben de Brusselse Regering en het College van de Franse Gemeenschapscommissie zich met name tot doel gesteld om het tewerkstellings- en beroepsopleidingsbeleid in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest beter te coördineren door te voorzien in de versterking van het gekruist beleid tewerkstelling-opleiding en in de oprichting van Opleidings- en Tewerkstellingspolen, met betrekking tot de belangrijkste economische sectoren van Brussel.

Daartoe heeft de Regering in november 2015 opdracht gegeven aan de Sectorale facilitatiedienst, die binnen de Raad werd opgericht, om de Brusselse sectorale actoren te mobiliseren en om de besprekingen te sturen met het oog op het sluiten van sectorale kaderakkoorden. Het doel van deze kaderakkoorden is het formaliseren van de wil van de actoren - op het gebied van tewerkstelling, opleiding, onderwijs en het bedrijfsleven - om actief samen te werken om deel te nemen aan de versterking van het tewerkstellings-, opleidings- en onderwijsbeleid door onderlinge synergieën te ontwikkelen.

Tot op heden zijn er 7 kaderakkoorden met de volgende sectoren gesloten: Bouw, Transport & Logistiek (arbeiders), Metaalindustrie, Elektrotechniek, Horeca, Uitzendarbeid en Transport & Logistiek (bedienden). Deze kaderakkoorden maken de weg vrij voor een vruchtbare samenwerking tussen de verschillende publieke en private partners op het gebied van tewerkstelling en opleiding.

In het kader van enkele van deze kaderakkoorden (Bouw, Transport & Logistiek, Metaalindustrie) is er voorzien om, overeenkomstig de Strategie « Go4Brussels 2025 » en het Opleidingsplan 2020, Opleidings- en Tewerkstellingspolen (OTP's) op te richten.

Het specifieke karakter van deze Polen bestaat in een fysieke groepering of een netwerk, onder éénzelfde operationele autoriteit, van alle - zowel private als publieke - actoren. Deze groepering moet het mogelijk maken alle acties op het gebied van tewerkstelling en opleiding te coördineren en om middelen en competenties ten behoeve van werkzoekenden en werknemers te delen. De OTP is de belangrijkste toegangspoort tot een activiteitensector op het gebied van opleiding en tewerkstelling voor de verschillende doelgroepen. Het doel van een OTP is het bevorderen van de organisatie, ontwikkeling en promotie van kwalificerend onderwijs, beroepsopleiding, alternerend leren, erkenning van competenties en tewerkstelling in de doelsector, alsook bewustmaking voor de beoogde beroepen, ter ondersteuning van de economische en sociale ontwikkeling van het Brusselse grondgebied.

Op 14 juli 2016 hebben de Brusselse Regering en het College van de COCOF een eerste strategische nota betreffende de oprichting van de OTP's aangenomen, waarover de Raad op 4 juli 2016 een bijdrage¹ heeft voorgelegd.

De Regering en het College van de Franse Gemeenschapscommissie hebben vervolgens op 13 juli 2017 een beginselnota met betrekking tot de governance van de OTP's aangenomen, waarover de Raad op 3 juli 2017 een bijdrage² heeft uitgebracht.

¹ A-2016-056-ESR (<https://esr.irisnet.be/adviezen/adviezen-van-de-raad/par-date/2016/a-2016-056-esr/view>)

² C-2017-CES (<https://ces.brussels/fr/avis/contributions/par-date/2017>)

Op basis hiervan is de Regering een raadpleging gestart, zowel van de Raad (oktober 2018) als van de verschillende sectoren die bij de oprichting van een OTP zijn betrokken. Deze sectorale raadplegingen werden onder leiding van het Begeleidingscomité van de Sectorale facilitatiedienst gevoerd.

- De sectoren van het Bouwwezen, de Metaalindustrie en Transport & Logistiek (arbeiders) zijn in november 2018 en in februari 2019 geraadpleegd;
- De ICT-sector - waarvan het kaderakkoord momenteel wordt onderhandeld - is op zijn beurt in december 2018 en in februari 2019 geraadpleegd.

Ingevolge deze verschillende vergaderingen hebben de Brusselse Regering en het College van de Franse Gemeenschapscommissie tijdens hun zitting van 23 mei 2019 een nota met betrekking tot de governance van de Opleidings- en Tewerkstellingspolen en de modelstatuten voor alle OTP-vzw's aangenomen.

De Raad heeft de Regering bij brief van 17 mei 2019 geïnterpelleerd, waarbij hij zijn verbazing heeft geuit over het feit dat hij niet over de aanneming van de definitieve nota met betrekking tot de governance van de OTP's en de modelstatuten werd geïnformeerd en geraadpleegd. Het is in deze context dat de Regering het advies van de Raad heeft gevraagd.

Advies

Op louter logistiek vlak vestigt **de Raad** de aandacht van de Regering op het feit dat het « Wetboek van Vennootschappen en Verenigingen » op 1 mei 2019 in werking is getreden. Het statutenmodel voor de OTP-vzw's moet worden aangepast om aan de nieuwe wetgeving te voldoen.

Inhoudelijk is **de Raad** tevreden over de uitkomst van dit belangrijke dossier, dat aan het begin van de legislatuur in gang werd gezet.

De Raad houdt eraan om zowel de Regering te prijzen omdat ze een raadplegingsproces met de betrokken sectoren over de governancenota van de OTP's heeft opgezet, als de actoren voor hun betrokkenheid bij dit proces.

De Raad betreurt het echter dat deze raadplegingen de voorbije weken niet werden voortgezet, alvorens de Regering en het College van de Franse Gemeenschapscommissie de definitieve nota op 23 mei 2019 hebben aangenomen. Hij heeft dit betreurd in een brief aan de Regering van 17 mei 2019 (cfr. supra).

Deze raadpleging van de sectoren heeft aanzienlijke wijzigingen mogelijk gemaakt, die belangrijk zijn voor de betrokken sectoren, ten overstaan van het oorspronkelijke project van de Regering inzake de governance van de OTP's :

- Het Voorzitterschap van de OTP

De Raad stelt met tevredenheid vast dat één van de eisen die alle sectoren gemeen hebben in overweging werd genomen, met name dat de benoeming van de Voorzitter van de OTP op voordracht van de sector zou gebeuren. Voor **de Raad** en de sectorale actoren is het belangrijk dat de Voorzitter van een OTP een grondige kennis heeft van de sector die deze OTP vertegenwoordigt.

- De ontkoppeling tussen het investeringsniveau en de representativiteit

De Raad is verheugd over de bereidheid om, los van de financieringsbijdragen, een evenwichtspunt in de governance van de OTP te vinden. In deze optiek is **de Raad**,

in de filosofie van een partnerschap, verheugd dat de ontkoppeling tussen de inbreng en de beslissingsbevoegdheid in de RvB gehandhaafd blijft. Het was voor verschillende sectoren immers zeer moeilijk om 50% van de middelen die nodig zijn voor de werking van de toekomstige OTP's, in te brengen. In dat opzicht is de 2/3 - 1/3 verdeling een belangrijke stap voorwaarts. **De Raad** wil er echter op wijzen dat sommige sectoren niet in staat zullen zijn om 1/3 bij te dragen. Het zou waarschijnlijk wenselijk zijn om « naar 1/3 - 2/3 te streven ».

- De afschaffing van het Inter-OTP-stuurcomité
Tevens juicht **de Raad** de afschaffing van het Inter-OTP-stuurcomité toe, wat eveneens een eis van de sectoren is. Hij vindt het van fundamenteel belang dat de Raden van Bestuur van de OTP's alle verantwoordelijkheden worden gegeven die hen toebehoren en dat de RvB van de OTP's de besluitvormingsplaats wordt voor wat betreft de uitvoering van de opdrachten die hem zijn toevertrouwd.

De Raad stelt vast dat verschillende vragen, die door bepaalde sectoren van fundamenteel belang worden geacht, niet in overweging werden genomen en dat de Regering voorzieningen heeft gehandhaafd die niet aan de bezorgdheden van de sectorale partners tegemoetkomen:

- 1) De in de RvB ingevoerde manier van beslissen bij consensus, en meer in het bijzonder het voorgestelde mechanisme op 3 niveaus voor het bereiken van unanimiteit onder de leden, met doorverwijzing van de uiteindelijke beslissing naar de Minister van Tewerkstelling ingeval van een aanhoudende blokkering.

De sector van Transport & Logistiek en de Bouwsector zijn tegen deze voorziening :

- De sector van Transport & Logistiek is van oordeel dat het in de geest van een gezond en efficiënt privaat-publiek samenwerkingspartnerschap niet aanvaardbaar is dat de ene of de andere partij meer invloed heeft op het besluitvormingsproces van de OTP. Daarnaast is de sector van Transport & Logistiek van mening dat het voorgestelde besluitvormingsschema traag, ingewikkeld en niet pragmatisch is en in strijd met de belangen van de doelgroepen van de OTP, die snelle en aangepaste beslissingen verwachten. Indien de sector bereid is om het consensusbeginsel te aanvaarden, stelt hij voor om het systeem van de algemene vergadering over te nemen, d.w.z. 2/3 meerderheid van stemmen bij het ontbreken van consensus. In deze samenstelling moeten de pariteit van het aantal « openbare » en « private » bestuurders en het beginsel van « 1 bestuurder = 1 stem » de boventoon voeren.
- De Bouwsector heeft vragen bij de gegrondheid van een dergelijk proces en vraagt zich af of de Minister de hoedanigheid van bestuurder zal verkrijgen.

- 2) De functie van de sectorale directeur

De sectoren van Transport & Logistiek en van het Bouwwezen vroegen om specifieke verduidelijkingen met betrekking tot het begrip « functionele coördinatie » in artikel 32 van het statutenmodel en het besluitvormingsproces ingeval van onenigheid tussen de 3 directeuren in het Directiecomité. Tot op heden blijven, bij gebrek aan verduidelijkingen, de vragen bestaan. Het is echter van fundamenteel belang dat elke partij het gebied van

de respectievelijke verantwoordelijkheden en handelingsbevoegdheden duidelijk kan bepalen om goed en doeltreffend te kunnen functioneren.

3) De financieringsbron van de sectorale directeur

De Bouwsector is van mening dat deze kwestie niet in de modelstatuten moet worden geregeld en dat men de OTP's de vrijheid moet laten om de verloningswijze van de sectorale directeur te bepalen. Om een beheersautonomie te waarborgen, wil de sector van Transport & Logistiek dat de sectorale directeur door sectorale fondsen zou worden vergoed. De gemeenschappelijke vraag is om de desbetreffende bepaling uit de modelstatuten te schrappen en om deze kwestie open te laten, zodat zo nodig zou kunnen worden toegestaan om de sectorale directeur halftijds op de loonlijst van de OTP en halftijds op de loonlijst van het sectoraal fonds aan te werven.

4) De kwestie van sociale verplichtingen en waarborgen bij eventueel ontslag van personeel

De Brusselse sociale partners van de Bouwsector vinden het noodzakelijk om over waarborgen inzake financiering en risico's op dit gebied te beschikken.

De Bouwsector verzoekt de Regering om deze kwestie in de governancenota van OTP's te regelen.

5) De infrastructuur van de OTP

De Bouwsector stelt voor om de mogelijkheid te laten om het beheer van het gebouw (en van de infrastructuur) toe te vertrouwen aan een derde vzw, zodat de OTP-vzw zich op haar opdrachten van beroepsopleiding zou kunnen toespitsen.

De sector van Transport & Logistiek vraagt dat de huurovereenkomsten rechtstreeks door de OTP (en niet alleen door één van de OTP-partners) zouden worden gesloten, in zoverre het de OTP is die de infrastructuur beheert.

6) De sectorale samenwerkingsovereenkomsten³

De sector van Transport & Logistiek vindt het onnodig om bilaterale overeenkomsten tussen het sectoraal fonds en de ION te sluiten, gezien het door de OTP aangenomen actieplan een verbintenis van de partijen tot uitvoering van de acties inhoudt. De meerjaren- en jaarplannen moeten contractueel gelijkwaardig zijn aan de sectorale samenwerkingsovereenkomsten.

Ingevolge deze vaststellingen formuleert **de Raad** de volgende algemene beschouwingen:

De Raad herinnert en dringt aan op zijn gehechtheid aan de logica van de OTP's. Deze moeten doeltreffende en aangepaste instrumenten zijn om de coördinatie en het beheer van de tewerkstelling en de beroepsopleiding tussen de verschillende betrokken actoren te verbeteren, ten behoeve van werknemers van de sectoren, werkzoekenden, leerlingen, ondernemingen, ... In de Brusselse institutionele context is het absoluut noodzakelijk om een gemeenschappelijke visie op te bouwen, om de krachten en middelen te bundelen en om de acties van de verschillende actoren die bevoegd zijn op het gebied van tewerkstelling en opleiding te coördineren.

³ Zie de Niveaus van de akkoorden - bijlage bij de Opdrachtbrief « Sectorale kaderakkoorden » van de ESRBHG.

Deze ambitieuze doelstelling wordt gedeeld door de Brusselse sectorale actoren die zich hebben geëngageerd voor een OTP-project, dat als een echt partnerschap wordt voorgesteld, gebaseerd op het respect voor elke betrokken partij.

Voor het welslagen van deze gemeenschappelijke ambitie is het echter belangrijk om op een evolutieve manier tewerk te gaan, rekening houdend met de specifieke sectorale kenmerken en met de graad van maturiteit van de vroegere, huidige en geplande samenwerkingen tussen de betrokken actoren.

De opbouw van een gemeenschappelijk, multi-partnerships en soms multi-sectoraal project vergt, afhankelijk van de situatie en de actoren, meer of minder tijd. Geleidelijk aan moeten in een geest van vertrouwen en respect nieuwe werkingsvoorzieningen worden ingesteld, zodat de nieuwe structuren van de OTP's zich zouden kunnen ontwikkelen om hun opdrachten doeltreffend te kunnen vervullen.

Om de OTP's te concretiseren, drukt **de Raad** erop aan dat het belangrijk is om geen al te rigide kader te creëren dat de partners zou opsluiten in voorzieningen die niet bij hen passen of die de sectoren die zich bij de OTP-doelstelling aansluiten, maar zich niet in de organisatorische bepalingen van de structuur terugvinden, definitief zouden doen afhaken. Bepaalde sectoren moeten kunnen kiezen voor een minder geïntegreerde versie, zoals dit momenteel het geval is in de horecasector, die de wens heeft uitgedrukt om in de huidige governancevorm van de referentiecentra door te gaan.

In dit opzicht is **de Raad** meer specifiek van mening dat de RvB van de OTP de enige besluitvormingsplaats voor de OTP moet zijn. In de geest van een echt partnerschap is het moeilijk voor te stellen om het interne besluitvormingsorgaan een « externe » beslissing op te leggen.

Hoewel **de Raad** het belang van een « gemeenschappelijke kern » voor de OTP's inziet, vraagt hij om enige flexibiliteit te overwegen, zodat elke OTP in functie van de specifieke sectorale realiteiten zou kunnen worden aangepast. Het is dus van fundamenteel belang om op het organisatorische vlak voldoende beweegruimte te laten om de partnerschapscontext en de specifieke kenmerken van het beheer en de acties van de OTP's te dekken.

Deze vraag naar een flexibel kader geldt zowel voor de sectoren waarmee al over de oprichting van een OTP wordt onderhandeld - en die het dus gewoon zijn om met het Gewest samen te werken - als voor de eventuele nieuwe sectoren die in de toekomst een OTP zouden kunnen oprichten.

Voor **de Raad** is het belangrijk om een evenwicht te vinden tussen de belangen met het oog op de oorspronkelijke doelstelling om echte partnerschappen op het gebied van opleiding en tewerkstelling van Brusselaars te creëren. Het risico dat bepaalde sectoren om redenen van interne organisatie ervan zouden afzien om zich in een OTP te engageren, is voldoende groot om aanpassingen in het governancemodel van de OTP's te overwegen. Een model dat in functie van de betrokken partners en hun gemeenschappelijke ontstaansgeschiedenis progressieve evoluties toelaat, dient te worden bevoorrecht.

*

* *